Tisková zpráva ze dne 15. 2. 2018

První terénní průvodce ke květeně Ladaku vznikl v Akademii věd ČR
Kniha autorského kolektivu z Botanického ústavu AV ČR A field guide to the flora of Ladakh právě vyšla v nakladatelství Academia. Praktický terénní průvodce květenou Ladaku, svérázné polopouštní oblasti indického Transhimálaje, je díky druhovému překryvu široce použitelný i v horách západního Tibetu, v Kašmíru nebo Nepálu.

Atlas představuje 500 druhů cévnatých rostlin, tedy zhruba polovinu druhů, které se v oblasti přirozeně vyskytují. Na barevných fotografiích je zachycen vždy celkový vzhled rostliny, často je připojena také makrofotografie detailů. Popis zahrnuje morfologii, ekologické nároky a areál celkového výskytu. Rozšíření je zobrazeno na přehledných bodových mapách a výškových frekvenčních diagramech. Kniha také shrnuje informace o geologii, klimatu a fytogeografii Ladaku, stejně jako historii jeho botanického průzkumu, do níž se v posledních desetiletích zapsal zejména Leoš Klimeš z třeboňského pracoviště Botanického ústavu. Během svých expedic v letech 1997-2007 zkoumal rostliny i v nejvyšších a nejodlehlejších oblastech, a přispěl tak zcela zásadně k poznání jejich rozšíření. Objevil také pro vědu několik nových druhů a jeho herbářová sbírka, čítající zhruba 7000 položek (a uložená dnes v Herbáři BÚ AV ČR), patří k nejrozsáhlejším sbírkám z Ladaku. Poté co se z expedice v roce 2007 nevrátil, na jeho práci navázali kolegové, kteří mj. v Ladaku zkoumají adaptace rostlin na extrémní podmínky prostředí a jejich reakce na klimatické změny.

Publikace
Dvorský M., Klimeš L., Doležal J., Wild J., Dickoré B. W. A field guide to the flora of Ladakh. Praha: Academia, 2018. – 291 stran. ISBN 978-80-200-2826-6

Kontakt
Jiří Doležal, Botanický ústav AV ČR, Třeboň, jiri.dolezal@ibot.cas.cz, tel. 774545707

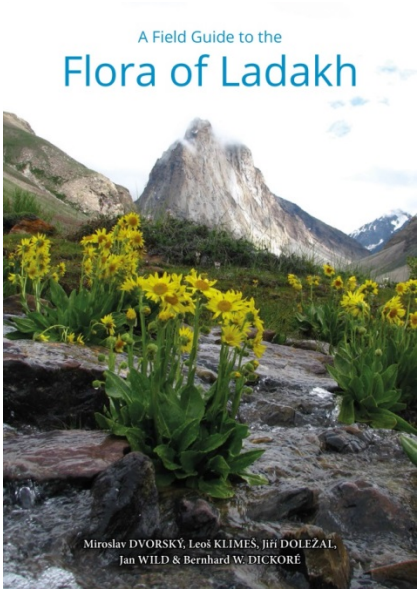

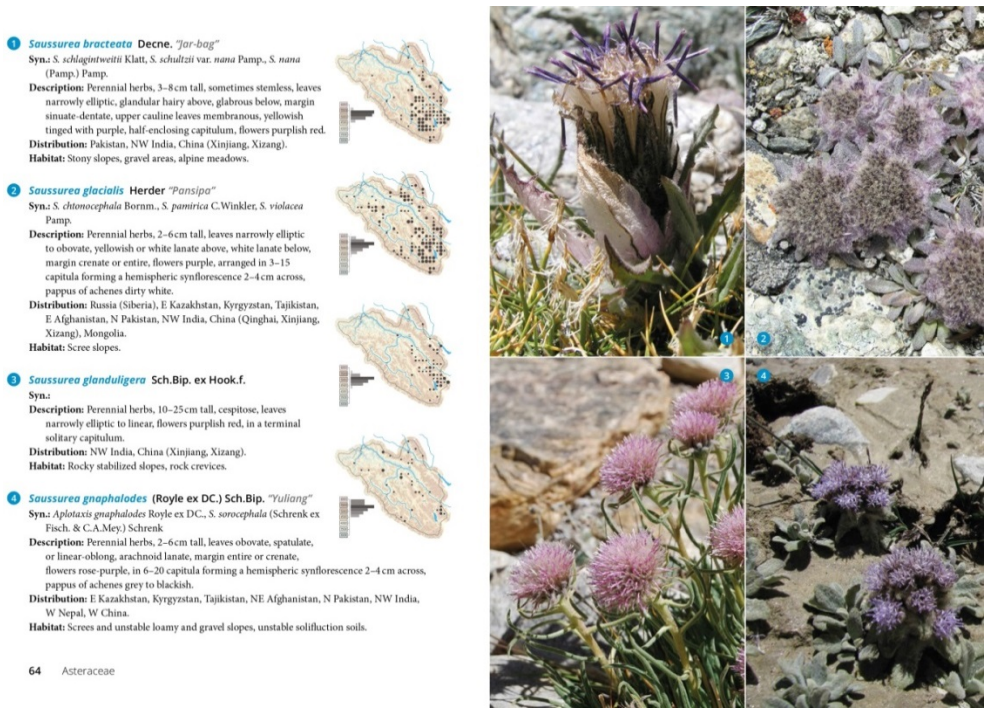

1 ***Saussurea bracteata*** **Decne.** *"Jar-bag"*
Syn.: *S. schlagintweitii* Klatt, *S. schultzii* var. *nana* Pamp., *S. nana* (Pamp.) Pamp.
Description: Perennial herbs, 3–8 cm tall, sometimes stemless, leaves narrowly elliptic, glandular hairy above, glabrous below, margin sinuate-dentate, upper cauline leaves membranous, yellowish tinged with purple, half-enclosing capitulum, flowers purplish red.
Distribution: Pakistan, NW India, China (Xinjiang, Xizang).
Habitat: Stony slopes, gravel areas, alpine meadows.

2 ***Saussurea glacialis*** **Herder** *"Pansipa"*
Syn.: *S. chtonocephala* Bornm., *S. pamirica* C.Winkler, *S. violacea* Pamp.
Description: Perennial herbs, 2–6 cm tall, leaves narrowly elliptic to obovate, yellowish or white lanate above, white lanate below, margin crenate or entire, flowers purple, arranged in 3–15 capitula forming a hemispheric synflorescence 2–4 cm across, pappus of achenes dirty white.
Distribution: Russia (Siberia), E Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, E Afghanistan, N Pakistan, NW India, China (Qinghai, Xinjiang, Xizang), Mongolia.
Habitat: Scree slopes.

3 ***Saussurea glanduligera*** **Sch.Bip. ex Hook.f.**
Syn.:
Description: Perennial herbs, 10–25 cm tall, cespitose, leaves narrowly elliptic to linear, flowers purplish red, in a terminal solitary capitulum.
Distribution: NW India, China (Xinjiang, Xizang).
Habitat: Rocky stabilized slopes, rock crevices.

4 ***Saussurea gnaphalodes*** **(Royle ex DC.) Sch.Bip.** *"Yuliang"*
Syn.: *Aplotaxis gnaphalodes* Royle ex DC., *S. sorocephala* (Schrenk ex Fisch. & C.A.Mey.) Schrenk
Description: Perennial herbs, 2–6 cm tall, leaves obovate, spatulate, or linear-oblong, arachnoid lanate, margin entire or crenate, flowers rose-purple, in 6–20 capitula forming a hemispheric synflorescence 2–4 cm across, pappus of achenes grey to blackish.
Distribution: E Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, NE Afghanistan, N Pakistan, NW India, W Nepal, W China.
Habitat: Screes and unstable loamy and gravel slopes, unstable solifluction soils.

64 Asteraceae

Ukázka dvoustrany z průvodce A field guide to the flora of Ladakh. Vpravo nahoře chrpovník *Saussurea glacialis*, silně chlupatá rostlina, která patří mezi nejvýše rostoucí cévnaté rostliny světa, v Ladáku roste i v 6 010 m n. m.

1 ***Hornungia procumbens*** **(L.) Hayek**
Syn.: *Lepidium procumbens* L., *Hymenolobus procumbens* (L.) Nutt. ex Torr. & A.Gray
Description: Annuals, 5–20 cm tall, glabrous, stems erect to decumbent, leaves obovate to oblanceolate, margin dissected to entire, flowers white, ca. 1.5 mm across, in lax 15–30-flowered racemes.
Distribution: N America, N Africa, Europe, SW and C Asia, Pakistan, India, China (Xinjiang), Mongolia; introduced elsewhere.
Habitat: Sandy deposites, saline habitats.

2 ***Ladakiella klimesii*** **(Al-Shehbaz) D.A.German & Al-Shehbaz**
Syn.: *Alyssum klimesii* Al-Shehbaz
Description: Perennial herbs, 1–3 cm tall, densely cespitose, silvery hairy, leaves ovate, flowers pink, in 1–3-flowered racemes on very short pedicels.
Distribution: NW India (described in 2001 from Tso Moriri region), China (Xizang).
Habitat: Subnival vegetation near snowline.

3 ***Lepidium apetalum*** **Willd.**
Syn.:
Description: Annuals or biennials, 10–30 cm tall, branched, basal and lower leaves pinnatisect, margin sinuate or dentate, upper leaves linear, entire, flowers greenish, 1 mm across, in 20–30-flowered racemes, 5–20 cm long in fruit.
Distribution: SE Kazakhstan, Tajikistan, N Pakistan, N India, Nepal, China, Mongolia, Korea, Japan.
Habitat: Arable land, disturbed habitats along roads, eutrophicated stables of domestic animals.

4 ***Lepidium capitatum*** **Hook.f. & Thomson** *"Sangtso"*
Syn.: *L. kunlunshanicum* G.L.Zhou & Z.X.An
Description: Annuals or biennials, 5–30 cm tall, hairy, stems prostrate, leaves oblong, 1–2-pinnatifid, flowers white, ca. 2 mm across, in capitate racemes.
Distribution: Pakistan, NW India, Nepal, China, Bhutan.
Habitat: Arable land, disturbed habitats along roads, eutrophicated stables of domestic animals, mountain slopes.

94 Brassicaceae

Ukázka dvoustrany z průvodce A field guide to the flora of Ladakh. Vpravo nahoře ladakiela Klimešova, drobná polštářovitá rostlina, která unikala pozornosti vědy až do roku 2001, kdy byla objevena botanikem z Botanického ústavu AV ČR Leošem Klimešem ve východním Ladaku. Patří mezi nejvýše rostoucí cévnaté rostliny světa, vyskytující se i nad 6 000 m n. m.